

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 459/2013-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. októbra 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti R. F., K., zastúpeného advokátom Mgr. dr. A. K., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 610/1997 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Nc 1459/1995), za účasti Okresného súdu Čadca, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo R. F. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 610/1997 p o r u š e n é b o l o .

2. R. F. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Čadca je povinný uhradiť R. F. trovy konania v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. dr. A. K., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 459/2013 z 24. júla 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť R. F. (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 610/1997 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľ doručil ešte 14. júna 1995 okresnému súdu podanie označené ako „*S'ťažnosť na neoprávnený prevod pozemku*“ pôvodne zaregistrované pod sp. zn. Nc 1459/95 a po odstránení nedostatkov neskôr vedené pod sp. zn. 6 C 610/1997.

S'ťažovateľ uviedol, že ku dňu podania s'ťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie v jeho právnej veci právoplatne skončené.

V nadväznosti na to sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, zároveň navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Napokon sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € a úhrady trov konania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 1374/13 (doručeným ústavnému súdu 21. augusta 2013), ku ktorému bolo pripojené vyjadrenie zákonnej sudkyne, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Náročnosť daného konania je daná už samotným predmetom konania. Uvedené konanie si vyžadovalo rozsiahle dokazovanie výsluchom nielen účastníkov konania, ale aj ohliadkou miesta samého, znaleckým dokazovaním, výsluchom svedkov. Náročnosť daného konania z hľadiska predmetu sporu ovplyvňuje aj historické pozadie kauzy charakterizované právnymi úkonmi, ktorými boli sporné nehnuteľnosti scudzované, ako aj právnymi skutočnosťami majúcimi za následok prechod vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, a to všetko na podklade meniaceho sa systému evidencie vlastníckeho práva k pozemkom v nedávnej minulosti. Náročnosť sporu bola ovplyvnená i tým, že v konaní vyšla najavo aj otázka prípadného vydržania vlastníckeho práva k spornému pozemku, čo si tiež vyžiadalo väčší časový priestor na dokazovanie v konaní.

K dĺžke konania prispeli i samotní účastníci konania, ktorí na výzvy súdu nereagovali vždy riadne a včas. Účastníci konania sa neustanovovali riadne na všetky súdom vytýčené pojednávania (v záujme zabezpečenia nápravy bola účastníkom konania z tohto dôvodu uložená aj poriadková pokuta). Navrhovateľ tým, že nepodal riadny a úplný návrh na začatie konania, mal vplyv na celkovú dĺžku konania. I opakované odvolania účastníkov voči rozhodnutiam súdu (hoci mali účastníci na tieto procesné úkony nárok) ovplyvnili dĺžku konania, keďže spisový materiál bolo potrebné opakovane predkladať odvolaciemu súdu na rozhodnutie o podaných opravných prostriedkoch. Aj právny predchodca odporcov (sťažovateľov) svojím pasívnym postojom vplýval na konanie a jeho dĺžku. Dĺžka konania bola ovplyvnená aj tým, že v dôsledku úmrtia pôvodného odporcu A. J. a následne jeho právneho nástupcu – odporcu v rade 4 Ing. V. J. bolo nevyhnutné zistiť okruh do úvahy

po zomrelých účastníkoch prichádzajúcich dedičov, čo si tiež vyžiadalo určité časové obdobie.

Celkovú dĺžku konania ovplyvnila i tá skutočnosť, že súdom ustanovený znalec ad hoc Ing. M. K., ktorému bola zadaná úloha doplniť ním v konaní vypracovaný znalecký posudok, spisový materiál súdu vrátil a k vypracovaniu doplnenia znaleckého posudku bolo potrebné ustanoviť iného súdneho znalca. Aj odstránenie tejto prekážky v konaní si vyžiadalo určité časové obdobie. Lehota na vypracovanie doplnenia znaleckého posudku uplynie dňa 25. 8. 2013. Po predložení doplnenia znaleckého posudku je predpoklad meritórneho rozhodnutia vo veci samej.“

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ stanovisko nezaujal a zotrval na dosiaľ predložených dôvodoch a tvrdeniach.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd z predloženého spisu okresného súdu sp. zn. 6 C 610/1997 zistil tento priebeh napadnutého konania:

Okresnému súdu bolo 14. júna 1995 doručené podanie sťažovateľa označené ako „*Sťažnosť na neoprávnený prevod pozemku*“, ktoré bolo zapísané do registra Nc pod sp. zn. 1456/95. Keďže podanie neobsahovalo náležitosti riadneho návrhu, okresný súd opakovane vyzýval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov, pričom riadny návrh bol okresnému súdu doručený 26. septembra 1995. Po zabezpečení príslušných dedičských spisov, ako aj ďalších potrebných podkladov bol sťažovateľ 7. mája 1997 predvolaný na okresný súd, kde definitívne upravil svoj návrh.

Po zaplatení súdneho poplatku bol súdny spis prevedený do registra občianskoprávných vecí pod sp. zn. 6 C 610/97.

Pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 27. októbra 1997, bolo odročené na 12. november 1997 na účel nariadenia znaleckého dokazovania a po zložení zálohy na znalecké dokazovanie bol určený termín ohliadky na mieste samom na 30. apríl 1998.

Okresný súd až uznesením z 30. marca 1999 nariadil vo veci znalecké dokazovanie, pričom znalecký posudok mu bol doručený 7. júla 1999 a následne nariadil termín pojednávania na 24. november 1999, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu nahlásenia mien a adres svedkov a ďalších návrhov na doplnenie dokazovania.

Pojednávanie nariadené na 5. apríl 2000 bolo odročené a sťažovateľovi bola uložená povinnosť predložiť okresnému súdu zmenu návrhu v zmysle znaleckého posudku. Právna zástupkyňa sťažovateľa zaslala okresnému súdu rozšírený návrh 7. decembra 2001, hoci výzvu na jeho predloženie prevzala už 22. januára 2001 a urgenciu 20. novembra 2001. Okresný súd 16. mája 2002 vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa na predloženie ďalších dvoch exemplárov rozšíreného návrhu na účel ich odoslania odporcom na vyjadrenie.

Po odchode zákonnej sudkyne bola vec opatrením predsedníčky okresného súdu zo 14. mája 2003 a následne opatrením z 11. júla 2003 pridelená inému zákonnému sudcovi.

Okresný súd uznesením z 20. októbra 2003 vyhovel návrhu na vydanie predbežného opatrenia, avšak po podaní odvolania zo strany odporcov Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 6 Co 14/04 z 30. januára 2004 zrušil uznesenie okresného súdu.

Po vrátení súdneho spisu okresný súd uznesením z 23. marca 2005 opätovne rozhodol o návrhu na vydanie predbežného opatrenia, pričom po podaní odvolania odporkyňou v 2. rade krajský súd uznesením č. k. 8 Co/278/2005-212 z 31. januára 2006 opätovne zrušil uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd uznesením z 30. júna 2006 zamietol návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia, toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28. októbra 2006.

Okresný súd na základe návrhu sťažovateľa uznesením z 10. septembra 2007 pripustil, aby do konania na strane odporcov pristúpil nový účastník, ktorý však podal proti predmetnému uzneseniu okresného súdu odvolanie.

Krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co/381/2007 z 31. januára 2008 odmietol odvolanie nového účastníka konania z dôvodu jeho podania neoprávnenou osobou.

Ďalšie pojednávanie vo veci, ktoré sa uskutočnilo 2. septembra 2008, bolo odročené na neurčito na účel vyžiadania vyjadrenia sťažovateľa k podaniu odporcov z 26. augusta 2008.

Okresný súd po pojednávaniach nariadených na 13. október 2009, 3. december 2009 a 19. január 2010 na následnom pojednávaní uskutočnenom 2. marca 2010 vyhlásil rozsudok vo veci samej.

Po doručení predmetného rozsudku okresného súdu podali proti nemu odvolanie odporcovia v 1. až vo 4. rade a spis bol 21. júla 2010 s opravným prostriedkom predložený na rozhodnutie krajskému súdu.

Krajský súd prípisom z 31. augusta 2010 vrátil spis okresnému súdu bez meritórneho rozhodnutia, pretože okresný súd opomenul rozhodnúť o trovách konania (odmena ustanovenému znalcovi). Okresný súd po odstránení uvedeného nedostatku dopĺňacím rozsudkom z 22. marca 2011 rozhodol o trovách konania „*preddavkovaných štátom*“, proti ktorému odporcovia v 1. až vo 4. rade podali 4. apríla 2011 odvolanie.

Okresný súd prípisom z 1. júna 2011 predmetný spis okresného súdu predložil krajskému súdu na rozhodnutie.

Krajský súd uznesením č. k. 8 Co/202/2011-417 z 29. novembra 2011 zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 6 C/610/1997-340 z 2. marca 2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd uznesením zo 16. februára 2012 zaviazal sťažovateľa na úhradu preddavku na trovy dokazovania a uznesením zo 17. februára 2012 nariadil doplnenie znaleckého posudku.

Právny zástupca odporcov 6. marca 2012 oznámil okresnému súdu, že 15. decembra 2011 zomrel odporca vo 4. rade. Okresný súd prípisom z 8. marca 2012 v súvislosti s uvedeným vyžiadal správu o stave dedičského konania od „*Dedičského oddelenia Okresného súdu Žilina*“.

Okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 22. marca 2012 uložil sťažovateľovi, ako aj odporom v 1., 2. a 3. rade poriadkovú pokutu vo výške 500 €.

Podpredseda okresného súdu opatrením z 2. mája 2012 z dôvodu prerušenia výkonu funkcie zákonného sudcu vec pridelil na konanie a rozhodnutie novej zákonnej sudkyňi.

Krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co/232/2012 z 27. septembra 2012 zrušil uznesenie okresného súdu z 22. marca 2012 v časti, v ktorej uložil poriadkovú pokutu odporcom v 1., 2. a 3. rade, a následne okresný súd uznesením zo 14. januára 2013 odpustil uloženú poriadkovú pokutu aj sťažovateľovi.

Okresný súd uznesením z 3. mája 2013 ustanovil nového znalca na vypracovanie doplnenia znaleckého posudku.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, a z § 119 ods. 4 OSP, ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, keď bude konať nové pojednávanie, a dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Ústavný súd sa pri posudzovaní zložitosti veci zhoduje s hodnotením napadnutého konania uskutočneným ústavným súdom v náleze sp. zn. III. ÚS 356/2010 z 1. februára 2011, v ktorom dospel k záveru, že ide o konanie vykazujúce znaky tak skutkovej, ako aj právnej zložitosti.

2. Ústavný súd z hľadiska, či došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom, posudzoval aj správanie sťažovateľa, dospievajúc k názoru, že mal určitý podiel na predĺžení jeho priebehu. K spomaleniu konania jeho zavinením došlo predovšetkým v jeho počiatkovej fáze, keďže nekvalifikovaný návrh podaný okresnému súdu bol definitívne upravený až 7. mája 1997. Obdobne je potrebné hodnotiť skutočnosť, že aj keď

už na pojednávaní uskutočnenom 5. apríla 2000 bolo sťažovateľovi uložené predložiť zmenu návrhu v zmysle znaleckého posudku, požadovaný návrh bol okresnému súdu zaslaný až 7. decembra 2001. K ďalšiemu spomaleniu priebehu napadnutého konania došlo aj v súvislosti s rozhodovaním o návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia, ktorý bol uznesením okresného súdu z 30. júna 2006 zamietnutý, pričom uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28. októbra 2006.

Ústavný súd uvedené skutočnosti pripísal na ťarchu sťažovateľa a zohľadnil ich pri rozhodovaní o priznanej sume finančného zadosťučinenia.

3. Napokon ústavný súd hodnotil z hľadiska posledného kritéria aj postup okresného súdu. Ústavný súd zistil, že malá efektívnosť okresného súdu pri postupe v napadnutom konaní sa prejavila už na jeho začiatku v úvodnej fáze, keď mu odstraňovanie nedostatkov návrhu (podaného 14. júna 1995) trvalo viac ako dva roky, pričom prvé pojednávanie sa uskutočnilo až 27. októbra 1997.

Napriek tomu, že potreba znaleckého dokazovania vyplynula už na pojednávaní uskutočnenom 12. novembra 1997, okresný súd nariadil znalecké dokazovanie až uznesením z 30. marca 1999, teda bol nečinný viac ako jeden rok.

V ďalšom období bol postup okresného súdu málo dôrazný, keď napr. účastníci konania nedodržali určenú lehotu na vyjadrenie k vypracovanému znaleckému posudku a taktiež ani právna zástupkyňa odporcov nedodržala určenú lehotu na nahlásenie mien svedkov, na čo okresný súd procesne až pomerne neskoro reagoval.

Na inom mieste tohto nálezu ústavný súd už konštatoval, že sťažovateľ v súvislosti s predkladaním zmeny návrhu podľa znaleckého posudku prispel k predĺženiu konania takmer o dva roky, avšak na druhej strane nemožno opomenúť, že okresný súd na túto pasivitu sťažovateľa mohol a mal adekvátne reagovať a konanie urýchliť.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že okresný súd procesne pochybil, keď uznesením z 20. októbra 2003 nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal odporcom v 1. až 5. rade nakladať so spornými pozemkami, pričom tento výrok sa vzťahoval aj na právneho predchodcu odporcov, ktorý v tom čase bol už tri a pol roka mŕtvy (zomrel 7. apríla 2000).

Uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Co 14/04 z 30. januára 2004 bolo predmetné uznesenie okresného súdu z uvedených dôvodov zrušené a vec mu bola 8. marca 2004 vrátená na ďalšie konanie.

V nasledujúcom období bol okresný súd nečinný až do 23. marca 2005, keď opätovne rozhodol o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré po podaní odvolania odporkyňou v 2. rade krajský súd uznesením č. k. 8 Co/278/2005-212 z 31. januára 2006 taktiež opätovne zrušil.

Uvedené skutočnosti podľa názoru ústavného súdu svedčia o nesústredenosti a neefektívnosti postupu okresného súdu v napadnutom konaní.

Ďalšiu neefektívnosť v postupe okresného súdu ústavný súd zistil v súvislosti s tým, že krajský súd prípisom z 31. augusta 2010 vrátil súdny spis okresnému súdu bez rozhodnutia o odvolaní odporcov v 1. až vo 4. rade proti meritórnemu rozsudku okresného súdu z 2. marca 2010, pretože okresný súd opomenul rozhodnúť o odmene ustanovenému znalcovi.

Po odstránení tohto nedostatku a opätovnom predložení súdneho spisu krajský súd uznesením č. k. 8 Co/202/2011-417 z 29. novembra 2011 zrušil rozsudok okresného súdu z 2. marca 2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keď v odôvodnení uznesenia okrem iného uviedol:

„Vychádzajúc z vyššie uvedeného (§ 79 ods. 1 O. s. p.) a aplikujúc na prejednávanú vec odvolací súd po dôkladnom a starostlivom uvážení dospel k záveru, že odvolanie odporcov 1/ až 4/ je hneď v prvom bode dôvodné. Aj odvolací súd bol toho názoru, že petit návrhu navrhovateľa, ako aj výrok rozsudku okresného súdu je nevykonateľný, pretože z neho nie je zrejmé, aká časť nehnuteľností parc. KN-C č. 662, 664, má pripadnúť do vlastníctva navrhovateľa. V tomto smere nie je rozhodujúce, že znalec v podanom posudku túto časť označil konkrétnymi písmenami, ako aj výmerou, pretože pokiaľ má byť rozsudok okresného súdu zapísaný v katastri nehnuteľností záznamom, je potrebné, aby sporná časť bola vymedzená parcelným číslom, výmerou, príslušnosťou ku tej ktorej obci, ako aj ďalšími náležitosťami v zmysle katastrálneho zákona a vykonávajúcej vyhlášky.

Rozsudok okresného súdu v tej podobe ako bol vyhlásený nie je určite zapísateľný v katastri nehnuteľností, z ktorého dôvodu musel odvolací súd napadnuté rozhodnutie

okresného súdu podľa § 221 ods. 1, 2 O. s. p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie bez toho, aby sa zaoberal vecnou stránkou prejednávaneho prípadu.

V ďalšom konaní bude potrebné zabezpečiť, pokiaľ má dôjsť k meritórnemu rozhodnutiu, vypracovanie geometrického plánu za účelom konkrétneho označenia tej časti nehnuteľností parc. KN-C č. 662 a 664, ktorá je sporná.“

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že aj keď v napadnutom konaní bol okresný súd v nečinný iba v určitých fázach, preskúmané konanie okresného súdu takmer je v celom jeho priebehu poznačené predovšetkým nesústredenosťou a neefektívnosťou.

Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

Ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou (napr. IV. ÚS 82/2010, IV. ÚS 371/2013) však predovšetkým zdôrazňuje, že napriek právnej a skutkovej zložitosti veci je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné, aby napadnuté konanie nebolo ani po viac ako 18 rokoch jeho trvania právoplatne skončené.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzavrel, že namietaným postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 610/1997 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Napriek tomu, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny bolo postupom okresného súdu porušené, neprikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov, pretože mu táto povinnosť už bola uložená v náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 356/2010 z 1. februára 2011.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti, poukázal najmä na to, že v dôsledku neúmernej dĺžky prietáhov mu vzniká psychická ujma z právnej neistoty.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym

súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 6 C 610/1997, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, najmä podiel sťažovateľa na predĺžení napadnutého konania, ktoré nebolo do rozhodnutia ústavného súdu ani po viac ako 18 rokoch právoplatne skončené, ale tiež na výšku finančného zadost'učinenia priznaného odporcom v predmetnom konaní nálezom č. k. III. ÚS 356/2010-33 z 1. februára 2011, ústavný súd považoval priznanie sumy 5 000 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní o jej sťažnosti advokátom Mgr. dr. A. K. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012, ktorá bola 781 €.

V zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceníteľná peniazmi (IV. ÚS 185/09). Ústavný súd konštatuje, že 1/6 výpočtového základu (§ 11 ods. 2 vyhlášky) predstavuje sumu 130,16 €, z ktorej ústavný súd vychádzal pri výpočte trov konania.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky, a to každý úkon po 130,16 €, t. j. spolu 260,32 €, čo spolu s režijným paušálom 2 x 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje celkové trovy právneho zastúpenia v sume 275,94 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2013